

Βρυξέλλες, 13.9.2017
COM(2017) 491 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Έκθεση για την εφαρμογή της στρατηγικής «Εμπόριο για όλους» που αφορά την
εμπορική πολιτική**

Άσκηση προοδευτικής εμπορικής πολιτικής για την τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης

I. Εισαγωγή

Πριν από δύο έτη, η στρατηγική «Εμπόριο για όλους» σκιαγράφησε ένα όραμα για μια **εμπορική πολιτική** διαφανή και υπεύθυνη, η οποία θα ωφελεί όλους τους πολίτες, θα παρέχει θέσεις εργασίας και ανάπτυξη, καθώς και σύγχρονες λύσεις για το σημερινό παγκόσμιο εμπόριο. Έκτοτε, το περιβάλλον στο οποίο η ΕΕ ασκεί την εμπορική πολιτική της έχει αλλάξει σημαντικά. Στο εσωτερικό της Ευρώπης διαδραματίστηκε μια δημόσια συζήτηση άνευ προηγουμένου σχετικά με τον σκοπό και τη νομιμότητα των εμπορικών συμφωνιών, σε συνδυασμό με νέες ανησυχίες για τις συνέπειες της παγκοσμιοποίησης. Το παγκόσμιο εμπόριο ενέχει τον πραγματικό κίνδυνο αναζωπύρωσης του προστατευτισμού. Η όλο και περισσότερο συχνή χρήση εσωτερικών πολιτικών που βλάπτουν άλλες χώρες, ακόμα και από μέρους των μεγαλύτερων οικονομιών, υπονομεύει το πολυμερές εμπορικό σύστημα το οποίο βασίζεται σε κανόνες.

Σ' αυτό το περιβάλλον, μια **εμπορική πολιτική αποτελεσματική, διαφανής και βασισμένη σε αξίες** είναι πιο αναγκαία παρά ποτέ. Επομένως, οι βασικές αρχές της στρατηγικής «Εμπόριο για όλους» εξακολουθούν να καθοδηγούν την προσέγγιση της ΕΕ: ο πλέον ενδεδειγμένος τρόπος για να αντλήσουν οφέλη όλοι οι Ευρωπαίοι από την παγκοσμιοποίηση παραμένει η ανοικτή στάση σε συνδυασμό, αφενός, με ισότιμους όρους ανταγωνισμού, υψηλά εργασιακά πρότυπα, περιβαλλοντική και κοινωνική προστασία καθώς και προστασία των καταναλωτών και, αφετέρου, με τις σωστές εσωτερικές πολιτικές. Η ΕΕ είναι προσηλωμένη σ' ένα πολυμερές εμπορικό σύστημα βασισμένο σε κανόνες, το οποίο στηρίζει την ευημερία μας, και το γεγονός αυτό έχει ουσιαστική σημασία για τη μετατροπή του εμπορίου σε θετική δύναμη σε παγκόσμιο επίπεδο, σύμφωνα με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Η **πολιτική απόκριση** της ΕΕ έγκειται στην αναζήτηση εταίρων όπως ο Καναδάς, η Ιαπωνία, το Μεξικό, η Κοινή Αγορά του Νότου (Mercosur), η Αυστραλία ή η Νέα Ζηλανδία, οι οποίες επιθυμούν να συνεργαστούν για να διαμορφώσουν ανοικτούς και προοδευτικούς κανόνες για τις πραγματικές συνθήκες του εμπορίου στον 21ο αιώνα.

Η στρατηγική «Εμπόριο για όλους» **προέβλεψε πολλά από τα ζητήματα τα οποία οι επιχειρήσεις, οι καταναλωτές και οι εργαζόμενοι προσδοκούν σήμερα να διευθετηθούν από τις εμπορικές συμφωνίες**. Οι δεσμεύσεις για την ενίσχυση των ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις εταιρείες της ΕΕ, τη διαφύλαξη των ευρωπαϊκών κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων και τη διαφάνεια των διαπραγματεύσεων εξακολουθούν να ισχύουν τώρα όσο και τότε. Ωστόσο, η πλήρης υλοποίηση των δεσμεύσεων αυτών συνοδεύεται και από προκλήσεις: δύο χρόνια μετά, η παρούσα έκθεση είναι μια **ευκαιρία να καταγραφεί η μέχρι σήμερα πρόοδος**.

Η έκθεση εστιάζεται στο έργο που έχει παραχθεί όσον αφορά τις δεσμεύσεις της στρατηγικής «Εμπόριο για όλους» από τον Οκτώβριο του 2015, και, ως εκ τούτου, δεν επιδιώκει να καλύψει το σύνολο των δραστηριοτήτων της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ. **Συμπληρώνει άλλες εκθέσεις**, όπως την πρώτη ετήσια *Έκθεση για την εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών*, η οποία θα δημοσιευθεί αυτό το φθινόπωρο, την ετήσια *Έκθεση σχετικά με τα εμπόδια στο εμπόριο και στις επενδύσεις*, καθώς και πολυάριθμα έγγραφα που δημοσιεύονται σχετικά με τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις. Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζονται τα επιτεύγματα, οι τομείς που απαιτούν περαιτέρω προσπάθειες, τα διδάγματα που έχουν αποκομιστεί και οι συνέπειες όσον αφορά τις προτεραιότητες της Επιτροπής κατά το επόμενο στάδιο υλοποίησης.

II. ΜΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΙΘΑΣΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Τον Μάιο η Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια συζήτηση με αντικείμενο τι μπορεί να κάνει η ΕΕ για να διαμορφώσει την παγκοσμιοποίηση σύμφωνα με τα κοινά μας συμφέροντα και αξίες¹. Η παγκοσμιοποίηση υπερβαίνει το εμπόριο και οι συνέπειές της συνδυάζονται με τις συνέπειες των τεχνολογικών αλλαγών· όμως δεν χωρά αμφιβολία ότι η εμπορική πολιτική διαδραματίζει σημαντικό ρόλο, ώστε οι συνέπειες αυτές να λειτουργήσουν προς όφελος των ανθρώπων και των επιχειρήσεων στην Ευρώπη και πέραν αυτής. **Το παγκόσμιο εμπόριο αποτελεί ευκαιρία, εάν επιλέξουμε να το διαμορφώσουμε:** η ανοικτή στάση απέναντι στη ροή των αγαθών, των υπηρεσιών, των ανθρώπων και του κεφαλαίου τροφοδότησε την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την ευημερία των καταναλωτών στην ΕΕ, αλλά υπάρχει δυνατότητα για περαιτέρω πρόοδο.

Η παγκοσμιοποίηση έχει δημιουργήσει πολύπλοκες αλυσίδες παραγωγής, στο πλαίσιο των οποίων δημιουργείται προστιθέμενη αξία σε αρκετές χώρες. **Η άρση των εμπορικών φραγμών** έχει ουσιαστική σημασία για να εξακολουθήσει η ΕΕ να είναι σε θέση να χρησιμοποιεί αυτές τις παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες για να παράγει ανάπτυξη, ωφελώντας έτσι όλους τους Ευρωπαίους πολίτες —όπως τους εισαγωγείς, τους εξαγωγείς, τους εργαζομένους, τους καταναλωτές και άλλους. Το κλείσιμο της αγοράς της ΕΕ ή η καθιέρωση προστατευτικών φραγμών δεν θα έπληγε μόνο την ιδιαίτερα ενοποιημένη οικονομία της ΕΕ, αλλά και τις οικονομίες των εταίρων της, συμπεριλαμβανομένων των φτωχότερων χωρών του κόσμου. Καθώς είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός συνασπισμός στον κόσμο και στρατευμένος διεθνής παράγοντας, η ΕΕ έχει τη δυνατότητα να διαμορφώσει την παγκοσμιοποίηση σύμφωνα με το πνεύμα της **πολυμερούς διακυβέρνησης**.

Ωστόσο, **η εμπορική πολιτική δεν μπορεί από μόνη της να υλοποιήσει αυτή τη φιλοδοξία:** για να γίνει η παγκοσμιοποίηση αποδοτική για όλους απαιτείται η **ενίσχυση της παγκόσμιας διακυβέρνησης** σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του κλίματος. Χρειάζεται μια **ολοκληρωμένη εσωτερική πολιτική**, η οποία να καλύπτει, μεταξύ άλλων, την εκπαίδευση, τις επενδύσεις, την καινοτομία, την ενέργεια και τις φορολογικές και κοινωνικές πολιτικές, ξεκινώντας από το επίπεδο των κρατών μελών. Η Επιτροπή συμβάλλει στον σκοπό αυτόν, για παράδειγμα μέσω της πρότασης *Ευρωπαϊκός πύλωνας κοινωνικών δικαιωμάτων*² ή μέσω της ενωσιακής πολιτικής για τη συνοχή. Οι πολιτικές αυτές, καθώς ρυθμίζουν θέματα όπως τις ανισότητες και την κοινωνική ένταξη, θα έπρεπε επίσης να συνδέονται καλύτερα με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

Το εμπόριο έχει θετική επίδραση στην απασχόληση, καθώς 1 στις 7 θέσεις εργασίας στην ΕΕ (δηλ. 31 εκατομμύρια) εξαρτώνται από τις εξαγωγές. Οι θέσεις εργασίας στην ΕΕ που συνδέονται με τις εξαγωγές αμείβονται επίσης καλύτερα κατά μέσο όρο, με μισθούς ανώτερους έως και κατά 16 %. Παρά ταύτα, η παγκοσμιοποίηση μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις σε ορισμένους τομείς και περιφέρειες. Η ΕΕ εργάζεται για την προσαρμογή εκείνων που έχουν επηρεαστεί αρνητικά, και για να **αυξήσει την ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας στις αλλαγές**. Ο εκσυγχρονισμός της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής θα έχει ουσιαστική σημασία για την επιτυχή ένταξη του τομέα των γεωργικών ειδών διατροφής στις διεθνείς αγορές και για την περαιτέρω προώθηση υψηλών προδιαγραφών. Η

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Εγγραφο προβληματισμού για την τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης», COM(2017) 240.

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανακοίνωση «Δημιουργία ευρωπαϊκού πύλωνα κοινωνικών δικαιωμάτων», COM(2017) 250.

Επιτροπή εργάζεται για να καταστήσει το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση** πιο ευέλικτο, ώστε να χορηγεί τη βοήθειά του ταχύτερα σε περίπτωση κλεισίματος εταιρειών. Το Ταμείο, καθώς ανταποκρίνεται στις απότομες κρίσεις που μπορεί να πλήξουν τις αλυσίδες παραγωγής, θα μπορούσε επίσης να αντιμετωπίζει τις συνέπειες των αλλαγών που επιφέρει η καινοτομία. Παράλληλα, τα **ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία** θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας των τοπικών οικονομικών συστημάτων και του εργατικού δυναμικού, προβλέποντας τις δυναμικές αλλαγές που προκύπτουν από την παγκοσμιοποίηση και την τεχνολογική αλλαγή.

Ο παγκόσμιος ανταγωνισμός πρέπει επίσης να διεξάγεται με ισότιμους όρους: Το πολυμερές εμπόριο που βασίζεται σε κανόνες αποτελεί τον καλύτερο τρόπο για να διασφαλιστεί η ευρωπαϊκή υπεροχή στον ανταγωνισμό και την καινοτομία, η οποία δημιουργεί θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας. Οι εμπορικές πολιτικές που διασφαλίζουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις εταιρείες της ΕΕ —εξασφαλίζοντας το αμοιβαίο άνοιγμα της αγοράς, αντιμετωπίζοντας τις αθέμιτες πρακτικές ή επιβάλλοντας τα δικαιώματα της ΕΕ και τηρώντας υψηλά πρότυπα— θα δώσουν τη δυνατότητα στην Ευρώπη να επωφεληθεί από την επόμενη επανάσταση στον τομέα της παραγωγής, η οποία θα οφείλεται κυρίως στην ψηφιοποίηση.

Επιπλέον, ενόψει νέων προκλήσεων πρέπει να προστατεύονται τα ουσιώδη συμφέροντα της ΕΕ. Γι' αυτόν τον λόγο η Επιτροπή προτείνει σήμερα την καθιέρωση ενός πλαισίου για τον έλεγχο των **άμεσων ξένων επενδύσεων** που εισδύουν στην ΕΕ. Σκοπός είναι να αποφευχθούν οι εξαγορές στρατηγικών πόρων που θα μπορούσαν να απειλήσουν την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ενώ παράλληλα θα διατηρείται το συνολικό άνοιγμα της αγοράς της ΕΕ σε επενδύσεις³.

Στην παρούσα έκθεση περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο η στρατηγική «Εμπόριο για όλους» μετατρέπει την παγκοσμιοποίηση σε ευκαιρία.

³ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων αλλά και προστασία ουσιωδών συμφερόντων», COM(2017) 494.

III. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΛΩΝ ΣΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ο στρατηγικός στόχος της ΕΕ είναι **να εξασφαλιστεί ότι οι εμπορικές συμφωνίες αποφέρουν απτά οφέλη** για την οικονομία και τους πολίτες της. Στη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών σημειώθηκαν πολυμερείς επιτυχίες, όπως, μεταξύ άλλων, η **πολυμερής συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ)** για την καταπολέμηση των στρεβλώσεων στις αγορές γεωργικών προϊόντων, για την απελευθέρωση του εμπορίου στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών (ΛΑΧ) στα φάρμακα. Η συμφωνία για τη διευκόλυνση του εμπορίου, η οποία τέθηκε σε ισχύ φέτος, εκσυγχρονίζει τις τελωνειακές διαδικασίες, ώστε να μπορούν ακόμα και οι μικρότερες επιχειρήσεις και οι φτωχότερες χώρες να επωφελούνται από το εμπόριο.

Στον τομέα των **διμερών σχέσεων**, η ΕΕ ολοκλήρωσε τις διαπραγματεύσεις για συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) με το **Βιετνάμ**, σύναψε συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας με το **Καζακστάν** και την **Αρμενία**, και κατέληξε σε καταρχήν συμφωνία για ΣΕΣ με την **Ιαπωνία**. Πρόκειται για σύγχρονες και προοδευτικές συμφωνίες μεγάλης εμβέλειας, και η Επιτροπή εργάζεται τώρα για την επικύρωση και την εφαρμογή τους, ώστε τα πραγματικά τους αποτελέσματα να γίνουν αισθητά το συντομότερο δυνατόν. Ύστερα από την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ της ΕΕ και του **Καναδά** (CETA) στις 21 Σεπτεμβρίου, θα συνεχιστούν οι προετοιμασίες για την επικύρωση των συμφωνιών που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεων με τη **Σιγκαπούρη**, το Βιετνάμ και την Αρμενία. Ακόμα, στα δύο τελευταία έτη τέθηκαν σε εφαρμογή οι συμφωνίες με την **Ουκρανία**, τη **Γεωργία**, τη **Μολδαβία**, τον **Ισημερινό**, τη **Γκάνα**, την **Ακτή Ελεφαντοστού** και την **Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής**.

Η σωστή δομή αυτών των συμφωνιών μπορεί να εξασφαλίσει την ικανότητα της ΕΕ να ενεργεί αποτελεσματικά, προσφέροντας προβλεψιμότητα τόσο στους πολίτες της όσο και στους εταίρους με τους οποίους βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις. Η γνωμοδότηση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με τη Σιγκαπούρη⁴ παρέχει τις επιθυμητές διευκρινίσεις όσον αφορά την **κατανομή αρμοδιοτήτων στις εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες**.

Η CETA είναι η πιο προοδευτική συμφωνία της ΕΕ μέχρι σήμερα

Η συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία ΕΕ–Καναδά (Comprehensive Economic and Trade Agreement – CETA) τονώνει το εμπόριο αγαθών, υπηρεσιών και επενδύσεων, και, έτσι, δημιουργεί ευκαιρίες τόσο για τους εξαγωγείς όσο και για τους εισαγωγείς και νέες θέσεις εργασίας για τους πολίτες σε όλη την Ευρώπη και τον Καναδά. Παράγει φιλόδοξα αποτελέσματα όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη, ενώ παράλληλα σέβεται τα υψηλά πρότυπα της ΕΕ σε θέματα εργασίας, περιβάλλοντος και προστασίας του καταναλωτή και διατηρεί ρητά το δικαίωμα των κυβερνήσεων να θεσπίζουν ρυθμίσεις υπέρ του δημόσιου συμφέροντος.

Η CETA καθιστά ευκολότερη την επιχειρηματική δραστηριότητα για όλες τις εμπορικές επιχειρήσεις, και ιδίως για τις ΜΜΕ. Καταργεί το 99 % των δασμών στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της ΕΕ και του Καναδά και αίρει τους φραγμούς στο εμπόριο υπηρεσιών

⁴ Γνωμοδότηση 2/15 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 11 της ΣΛΕΕ, της 16ης Μαΐου 2017.

για διάφορους τομείς όπως οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι τηλεπικοινωνίες και οι περιβαλλοντικές υπηρεσίες. Η συμφωνία καθιστά τις τεχνικές απαιτήσεις περισσότερο συμβατές, καταργώντας έτσι την ανάγκη για δαπανηρές διπλές δοκιμές συμμόρφωσης ως προς τα πρότυπα, για παράδειγμα στις ηλεκτρικές συσκευές ή τα παιχνίδια.

Οι καταναλωτές θα ωφελούνται από χαμηλότερες τιμές και περισσότερες δυνατότητες επιλογής, ενώ η CETA προστατεύει επίσης 143 διακριτά γεωργικά προϊόντα της ΕΕ με γεωγραφική ένδειξη. Η συμφωνία προωθεί μια καινοτόμο και ανταγωνιστική οικονομία και διαφυλάσσει τη διανοητική ιδιοκτησία, μεταξύ άλλων ευθυγραμμίζοντας τους καναδικούς κανόνες με τους ενωσιακούς νόμους για την προστασία των νέων τεχνολογιών και τη διαχείριση των ψηφιακών δικαιωμάτων. Η CETA ανοίγει τις αγορές δημοσίων συμβάσεων σε ομοσπονδιακό, περιφερειακό και δημοτικό επίπεδο, δίνοντας έτσι στις επιχειρήσεις της ΕΕ καλύτερη πρόσβαση σε σχέση με οποιονδήποτε άλλον εμπορικό εταίρο.

Διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού: επιβολή των δικαιωμάτων της ΕΕ

Το ανοικτό εμπόριο πρέπει επίσης να διεξάγεται με ισότιμους όρους. Η ΕΕ χρησιμοποιεί ενεργά όλα τα διαθέσιμα μέσα για να **επιβάλλει τις δεσμεύσεις** που έχουν αναληφθεί από τους εταίρους μας, να άρει τους εμπορικούς φραγμούς και να καταπολεμήσει τις αθέμιτες πρακτικές, ώστε να διαφυλάξει τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις εταιρείες της ΕΕ. Οι παρεμβάσεις της κυμαίνονται από εντατικές επαφές με τις διοικητικές υπηρεσίες των χωρών-εταίρων και πολυάριθμες διεργασίες στο πλαίσιο των ΣΕΣ και στους κόλπους του ΠΟΕ έως τη μόχλευση των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων και τη χρήση των μέσων εμπορικής άμυνας.

Ο καλύτερος συντονισμός με τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις επιχειρήσεις μέσω της **εταιρικής σχέσης για την πρόσβαση στην αγορά** έδωσε τη δυνατότητα στην Επιτροπή να αντιμετωπίσει επιτυχώς σειρά εμπορικών φραγμών και να επιφέρει απτές βελτιώσεις για τους εξαγωγείς της ΕΕ. Μόνο κατά το 2016 η Επιτροπή έλυσε 20 διαφορετικές υποθέσεις που επηρέαζαν ενωσιακές εξαγωγές αξίας 4,2 δισ. ευρώ (περισσότερες λεπτομέρειες παρατίθενται στην ετήσια Έκθεση σχετικά με τα εμπόδια στο εμπόριο και στις επενδύσεις⁵). Η αντιμετώπιση της διακριτικής μεταχείρισης στον υγειονομικό και φυτοϋγειονομικό τομέα έχει μεγάλη σημασία για την ΕΕ, λόγω της ηγετικής θέσης της στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων διατροφής· για παράδειγμα, η Επιτροπή άνοιξε επιτυχώς διάφορες αγορές για τις εξαγωγές βοδινού και χοιρινού κρέατος της ΕΕ. Επίσης, η Επιτροπή αίρει τους ρυθμιστικούς φραγμούς και προστατεύει τη διανοητική ιδιοκτησία, συμπεριλαμβανομένων των ονομασιών τροφίμων της ΕΕ (γεωγραφικές ενδείξεις ή ΓΕ).

Όπου χρειάζεται, η ΕΕ επιβάλλει τα δικαιώματά της μέσω του μηχανισμού **επίλυσης διαφορών**. Αυτή τη στιγμή, η ΕΕ έχει υποβάλει 21 καταγγελίες ενώπιον του ΠΟΕ σχετικά με 10 διαφορετικούς εμπορικούς εταίρους, γεγονός που την καθιστά τον μεγαλύτερο χρήστη του συστήματος αυτού μαζί με τις ΗΠΑ. Κατά το πρόσφατο παρελθόν, οι αποφάσεις του ΠΟΕ εξασφάλισαν ισότιμες συνθήκες σε περιπτώσεις όπως οι εισαγωγές πρώτων υλών από την Κίνα ή οι εξαγωγές χαρτιού και ψυγείων στη Ρωσία.

Τα **μέσα εμπορικής άμυνας** (ΜΕΑ) βοηθούν να διασφαλιστεί ο ανταγωνισμός επί ίσοις όροις για τις ενωσιακές επιχειρήσεις, αποτελώντας έτσι έναν αναγκαίο πυλώνα μιας ανοικτής

⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τα εμπόδια στο εμπόριο και στις επενδύσεις 1 Ιανουαρίου 2016 – 31 Δεκεμβρίου 2016, COM(2017) 338.

οικονομίας. Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξετάζουν αυτή τη στιγμή δύο προτάσεις της Επιτροπής που αποσκοπούν στο να καταστήσουν τα ΜΕΑ ακόμα αποτελεσματικότερα για την αντιμετώπιση των απειλών προς τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού: παράλληλα με τον συνολικό εκσυγχρονισμό, η Επιτροπή πρότεινε επίσης νέα μεθοδολογία υπολογισμού του αντιντάμπινγκ, ώστε να διορθωθούν σημαντικές στρεβλώσεις της αγοράς και να ενισχυθεί η ικανότητα της ΕΕ να αντιπαρέρχεται τις αθέμιτες πρακτικές επιδότησης. Για να προετοιμάσει τις εν λόγω προτάσεις, η Επιτροπή διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση, στο πλαίσιο της οποίας υποβλήθηκε μεγάλος αριθμός απαντήσεων και εγγράφων θέσης, και διοργάνωσε διάσκεψη των ενδιαφερόμενων μερών καθώς και ειδική συνάντηση με τους κοινωνικούς εταίρους στην ΕΕ. Οι προτάσεις αποτελούν μέρος του συνεχούς απολογισμού όσον αφορά την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των ΜΕΑ μας.

Μέγιστη αξιοποίηση των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ

Η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς στο πλαίσιο της ενισχυμένης εταιρικής σχέσης για την εφαρμογή των εμπορικών συμφωνιών, ώστε να **αξιοποιηθούν όσο το δυνατό περισσότερο οι ευκαιρίες που δημιουργούνται** με τις ΣΕΣ. Σχεδόν το 40 % των εξαγωγών της ΕΕ καλύπτεται τώρα από ΣΕΣ (σε στάδιο εφαρμογής ή σύναψης). Για παράδειγμα, κατά τα πέντε πρώτα έτη της ΣΕΣ μεταξύ ΕΕ και Νότιας Κορέας αυξήθηκαν οι ευρωπαϊκές εξαγωγές κατά 55 %, ενώ οι ευρωπαϊκές εταιρείες εξοικονόμησαν 2,8 δις. ευρώ από την κατάργηση ή τη μείωση των τελωνειακών δασμών. Η προσεχής Έκθεση για την εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών που θα υποβάλει η Επιτροπή θα παρέχει λεπτομερή στοιχεία για κάθε συμφωνία. Τα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ εργάζονται επίσης για μια πιο συντονισμένη προσέγγιση οικονομικής διπλωματίας μέσα από τη βελτίωση της συνοχής των εξωτερικών πολιτικών, ώστε να προωθούνται καλύτερα τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ στο εξωτερικό. Παράλληλα, η φετινή επανεξέταση της στρατηγικής «Βοήθεια για το εμπόριο» αποβλέπει στο να ενισχύσει την ικανότητα των αναπτυσσομένων χωρών να εκμεταλλεύονται καλύτερα τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ.

Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι οι **μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)** μπορεί να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένες δυσκολίες όσον αφορά την άντληση οφελών από τις ΣΕΣ. Η Επιτροπή παρακολουθεί τους εμπορικούς φραγμούς που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ στο πλαίσιο της εκάστοτε εκτίμησης επιπτώσεων. Διατάξεις ειδικά για τις ΜΜΕ εξετάζονται πλέον σε όλες τις διαπραγματεύσεις, ενώ η Επιτροπή θα επιδιώξει να εισαγάγει κεφάλαιο ειδικό για τις ΜΜΕ σε όλες τις μελλοντικές συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, χρησιμοποιώντας ως βάση τη ΣΕΣ με την Ιαπωνία. Οι ΜΜΕ αντιπροσωπεύουν το 30 % των εξαγωγών της ΕΕ και διάφορα στοχευμένα σχέδια υλοποίησης αποσκοπούν στο να αυξήσουν περαιτέρω τη συμμετοχή τους.

Απλοί και εύχρηστοι **κανόνες καταγωγής** βοηθούν τις επιχειρήσεις της ΕΕ να μεγιστοποιούν την προτιμησιακή μεταχείριση που τους προσφέρουν οι ΣΕΣ. Η ΕΕ προσπαθεί να καταρτίσει το ευκολότερο και καταλληλότερο σύνολο κανόνων με κάθε εταίρο ΣΕΣ, μεταξύ άλλων και σε ό,τι αφορά τη σώρευση. Έχουν επίσης προχωρήσει οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τη σύμβαση που θα παράσχει ενιαίο σύνολο κανόνων και για τις 43 χώρες της ευρωμεσογειακής περιοχής. Η ΕΕ συνεργάζεται με τους εταίρους της στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων σχετικά με τα διεθνή μέσα και πρότυπα που εφαρμόζονται στον τελωνειακό τομέα.

Η ενεργός και στοχευμένη προσέγγιση όσον αφορά την **κανονιστική συνεργασία** εμποδίζει τον κανονιστικό κατακερματισμό και καθιστά αποτελεσματικότερες τις διατάξεις για την ελευθέρωση του εμπορίου. Για παράδειγμα, η **συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης** που συνήφθη με τις ΗΠΑ φέτος και είχε ως αντικείμενο τις ορθές παρασκευαστικές πρακτικές για τα φαρμακευτικά προϊόντα μειώνει τον διοικητικό φόρτο που βαρύνει τους παρασκευαστές, συμπεριλαμβανομένων των μικρών παραγωγών, ενώ παράλληλα σέβεται τα επίπεδα προστασίας και στις δύο πλευρές.

Η Επιτροπή επικαιροποιεί και βελτιώνει τα διαδικτυακά **εργαλεία πληροφόρησης για να διευκολύνει το εμπόριο**. Η βάση δεδομένων για την πρόσβαση στην αγορά, η οποία παρέχει πληροφορίες στους εξαγωγείς της ΕΕ, σύντομα θα συμπληρωθεί με πρόσθετα εργαλεία ενημέρωσης για τους τρόπους μέγιστης αξιοποίησης των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών που συνάπτει η ΕΕ, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ. Ο απολογισμός και η άντληση διδαγμάτων από τις υπάρχουσες συμφωνίες παρέχει πολύτιμη ανατροφοδότηση και για τις δύο συμφωνίες που έχουν ήδη τεθεί σε εφαρμογή, καθώς και για τις νέες, υπό διαπραγμάτευση συμφωνίες. Στο εξής θα διενεργούνται συστηματικά εκ των υστέρων αξιολογήσεις, με πρώτη την αξιολόγηση της συμφωνίας με την Κορέα, η οποία θα πραγματοποιηθεί αργότερα εντός του τρέχοντος έτους.

Η στρατηγική εταιρική σχέση με την Ιαπωνία διαμορφώνει τους κανόνες του παγκόσμιου εμπορίου

Τον Ιούλιο η ΕΕ και η Ιαπωνία κατέληξαν σε καταρχήν συμφωνία σχετικά με τα βασικά στοιχεία μιας συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης. Η ΕΕ και η Ιαπωνία, ως στρατηγικοί εταίροι και δύο από τις μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, διαμορφώνουν τους παγκόσμιους εμπορικούς κανόνες για την προώθηση του ανοικτού και ισότιμου εμπορίου.

Αυτή η καινοτόμος και προοδευτική συμφωνία καθορίζει φιλόδοξα παγκόσμια πρότυπα και αναδεικνύει τα κοινά υψηλά πρότυπα της ΕΕ και της Ιαπωνίας όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, των εργαζομένων και των καταναλωτών, ενώ διαφυλάσσει πλήρως τις δημόσιες υπηρεσίες. Πρόκειται για την πρώτη διεθνή εμπορική συμφωνία που ρητά υποστηρίζει την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού για το κλίμα.

Η συμφωνία θα καταργήσει το μεγαλύτερο μέρος των δασμών που καταβάλλονται από τις εταιρείες της ΕΕ, ύψους 1 δισ. ευρώ ετησίως. Θα μπορούσε να αυξήσει τις εξαγωγές της ΕΕ ακόμα και κατά 20 δισ. ευρώ, δημιουργώντας έτσι νέες ευκαιρίες για τις ευρωπαϊκές εταιρείες, μεγάλες και μικρές, τους υπαλλήλους τους και τους καταναλωτές. Η συμφωνία καλύπτει διάφορους τομείς, μεταξύ των οποίων τα ιατροτεχνολογικά προϊόντα, οι τηλεπικοινωνίες και οι δημόσιες συμβάσεις, ενώ παράλληλα περιλαμβάνει ένα φιλόδοξο κεφάλαιο σχετικά με τον ανταγωνισμό και τις επιδοτήσεις. Με τη συμφωνία θα ανοίξει η ιαπωνική αγορά για βασικές γεωργικές εξαγωγές της ΕΕ, όπως το τυρί και το βόειο κρέας, ενώ θα προστατεύονται περισσότερα από 200 διακριτά ευρωπαϊκά γεωργικά προϊόντα με γεωγραφικές ενδείξεις.

Αυτή τη στιγμή η Επιτροπή εργάζεται ώστε να καταλήξει στο τελικό κείμενο της συμφωνίας έως τα τέλη του έτους.

Μια στρατηγική στραμμένη προς το μέλλον

Η στρατηγική «Εμπόριο για όλους» της ΕΕ προσαρμόζεται στη νέα οικονομική πραγματικότητα και επιδιώκει να αντλήσει οφέλη από τις νέες εμπορικές ευκαιρίες. Για να εξασφαλιστεί η ικανότητα των εταιρειών της ΕΕ να οικοδομούν παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες και να συμμετέχουν σε αυτές, απαιτείται η ελεύθερη πρόσβαση όχι μόνο για τα εμπορεύματα αλλά και για τις υπηρεσίες, τους επαγγελματίες και το κεφάλαιο. Η Επιτροπή επιταχύνει την ελευθέρωση σε τομείς καίριας σημασίας για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, όπως **η ενέργεια και οι πρώτες ύλες** —οι εν λόγω τομείς καλύπτονται από ειδικές διατάξεις τόσο στις συμφωνίες με το Βιετνάμ και την Ουκρανία όσο και σε όλες τις διαπραγματεύσεις για νέες ΣΕΣ, γεγονός που συμβάλλει στην ενωσιακή στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια.

Η ΕΕ συνεχίζει την **ελευθέρωση των επενδύσεων**, τόσο μέσω των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών όσο και μέσω μεμονωμένων επενδυτικών συμφωνιών. Η ανανεωμένη προσέγγιση όσον αφορά την προστασία των επενδύσεων και την επίλυση των διαφορών, με σαφέστερη έμφαση στο δικαίωμα των κρατών να θεσπίζουν ρυθμίσεις υπέρ του δημόσιου συμφέροντος, έχει οδηγήσει στην κατάρτιση νέου **συστήματος επενδυτικών δικαστηρίων** με τον Καναδά και το Βιετνάμ, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί στις μελλοντικές συμφωνίες. Η Επιτροπή, υπερβαίνοντας το διμερές πλαίσιο, προσπαθεί να προωθήσει μεταξύ των εταίρων της την ιδέα να συγκροτηθεί **πολυμερές δικαστήριο επενδυτικών διαφορών** για τον διακανονισμό των διαφορών στον τομέα των επενδύσεων. Έχουν ήδη διεξαχθεί διερευνητικές συνομιλίες με τρίτες χώρες, ώστε να διασφαλιστεί ότι αυτή η δυνατή μείζων καινοτομία στη διακυβέρνηση θα έχει πραγματικά παγκόσμιο χαρακτήρα. Σήμερα η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να αρχίσει διαπραγματεύσεις με στόχο τη συγκρότηση αυτού του δικαστηρίου. Η σύσταση αυτή διατυπώνεται ύστερα από τη διενέργεια εκτίμησης επιπτώσεων και τη διεξαγωγή —στη διάρκεια του παρελθόντος έτους— εκτενούς δημόσιας διαβούλευσης από την Επιτροπή, καθώς και τη διοργάνωση ειδικής συνεδρίασης με τα ενδιαφερόμενα μέρη της κοινωνίας των πολιτών τον Φεβρουάριο του 2017. Αυτή τη στιγμή η Επιτροπή βρίσκεται σε διαβουλεύσεις για την ευρύτερη επενδυτική πολιτική, ενώ το 2018 σκοπεύει να επανεξετάσει την ανακοίνωση του 2010 για τις διεθνείς επενδύσεις, ώστε να χαράξει τη μελλοντική πορεία στον τομέα αυτόν.

Οι σημερινές μέθοδοι παραγωγής καθιστούν ασαφή τη διάκριση μεταξύ αγαθών και υπηρεσιών, καθώς πολλές **υπηρεσίες της ΕΕ διευκολύνουν άμεσα το εμπόριο αγαθών**. Συνεπώς, η Επιτροπή εργάζεται για την απελευθέρωση του εμπορίου υπηρεσιών παράλληλα με την απελευθέρωση του εμπορίου αγαθών σε όλες τις ΣΕΣ και στις πλειομερείς διαπραγματεύσεις: στο πρόγραμμά της βρίσκεται, μεταξύ άλλων, η επανεκκίνηση της συμφωνίας για τα περιβαλλοντικά αγαθά (Environmental Goods Agreement—EGA) και των διαπραγματεύσεων σχετικά με τη συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (Trade in Services Agreement—TiSA). Επίσης, η **κινητικότητα των επαγγελματιών** διευκολύνει τις εξαγωγές τόσο των αγαθών όσο και των υπηρεσιών· για τον λόγο αυτόν, διατάξεις που διευκολύνουν την κινητικότητα περιλαμβάνονται πλέον στη CETA και στη ΣΕΣ με την Ιαπωνία. Επιπλέον, εξετάζεται η προσθήκη, κατά περίπτωση, διατάξεων σχετικά με τις ενδοεταιρικές μεταθέσεις και την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων. Στις περιπτώσεις όπου διευκολύνεται η κινητικότητα, θα πρέπει να ενισχύεται η συνεργασία όσον αφορά την επιστροφή και την επανεισδοχή.

Η συνεχιζόμενη αύξηση του ψηφιακού εμπορίου ώθησε την Επιτροπή να αναπτύξει νέο ειδικό κεφάλαιο για το **ηλεκτρονικό εμπόριο**, που θα χρησιμοποιείται στις μελλοντικές διαπραγματεύσεις των ΣΕΣ, ώστε να διευκολύνονται οι ηλεκτρονικές επαφές και

συναλλαγές, συμπεριλαμβανομένης της ενισχυμένης προστασίας των καταναλωτών. Το κεφάλαιο αυτό έχει ήδη προταθεί στο Μεξικό, ενώ η ΕΕ προωθεί την περαιτέρω διερεύνηση του θέματος αυτού στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Η Επιτροπή θα αναλύει την επίδραση της ψηφιοποίησης στην ευρωπαϊκή οικονομία και να διερευνά τους τρόπους με τους οποίους η εμπορική πολιτική μπορεί να αντικατοπτρίζει καλύτερα τις νέες αυτές εξελίξεις.

IV. ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΕ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

Μια εμπορική επενδυτική πολιτική που αποφέρει οφέλη για όλους **ανταποκρίνεται στις ανησυχίες των πολιτών** και αντικατοπτρίζει τις οικουμενικές αξίες στις οποίες είναι προσηλωμένη η Ένωση. Κατά πρώτο λόγο, αυτό σημαίνει ότι καμία εμπορική συμφωνία δεν θα οδηγήσει σε χαμηλότερα επίπεδα κοινωνικής προστασίας ή προστασίας των καταναλωτών, του περιβάλλοντος και των εργαζομένων απ' αυτά που ισχύουν σήμερα στην ΕΕ, όπως και καμία εμπορική συμφωνία δεν θα θέσει σε κίνδυνο θεμελιώδη δικαιώματα. Επιπλέον, οι συμφωνίες της ΕΕ αφήνουν στις κυβερνήσεις τη διακριτική ευχέρεια **να επιτυγχάνουν θεμιτούς δημόσιους στόχους**, το συγκεκριμένο δε σημείο επιβεβαιώνεται σε όλα τα κείμενα διαπραγματεύσεων της ΕΕ.

Η προσέγγιση αυτή διασφαλίζει την πρόοδο εντός της Ένωσης. Εξάλλου, **οι αξίες και τα πρότυπα της ΕΕ διαμορφώνουν επίσης τη δέσμευσή της στο εξωτερικό**. Το γεγονός ότι η ΕΕ βασίζει την εμπορική της πολιτική σε ενωσιακές και οικουμενικές αξίες, της δίνει τη δυνατότητα να διαμορφώσει την παγκοσμιοποίηση έτσι ώστε να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό της, συνεισφέροντας έτσι στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ και σε πρωτοβουλίες όπως η συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα.

Όλες οι διαπραγματεύσεις για ΣΕΣ περιλαμβάνουν πλέον ολοκληρωμένες και δεσμευτικές **διατάξεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη** και προβάλλουν βασικές αρχές της παγκόσμιας διακυβέρνησης στο σύνολο της συμφωνίας. Οι δεσμεύσεις κυμαίνονται από τον σεβασμό των βασικών εργασιακών προτύπων έως τη διατήρηση των φυσικών πόρων —όπως συμβαίνει, για παράδειγμα, με τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί με τον Καναδά και το Βιετνάμ. Η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο, αφενός, των συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης με τα κράτη της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) και, αφετέρου, με τα μονομερή προτιμησιακά συστήματα «Όλα εκτός από όπλα» (ΟΕΟ) της ΕΕ, το «Σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων» (ΣΓΠ) και το ΣΓΠ+.

Η ΕΕ έχει αναλάβει τη **δέσμευση να επιτηρεί και να επιβάλλει** τις διατάξεις περί βιώσιμης ανάπτυξης. Στην *Έκθεση για την εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών* θα παρατίθενται λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή τους στο πλαίσιο της κάθε υφιστάμενης εμπορικής συμφωνίας της ΕΕ. Η ΕΕ συνεργάζεται συστηματικά με τις κυβερνήσεις των χωρών-εταίρων, τους διεθνείς οργανισμούς, τους κοινωνικούς εταίρους, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών για την επιτήρηση των δεσμεύσεων στο πλαίσιο του ΣΓΠ+ —στο πλαίσιο αυτό, το 2016 και το 2017 αποστολές επιτήρησης κάλυψαν και τους εννέα δικαιούχους του συστήματος. Η δέσμευση αυτή καλύπτει επίσης και τους εταίρους του συστήματος ΟΕΟ, όπως το Μπανγκλαντές και την Καμπότζη. Η ουσιαστική και αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων αυτών στην πράξη απαιτεί χρόνο. Η Σρι Λάνκα μπόρεσε να σημειώσει πρόοδο στον τομέα των ανθρωπίνων και των εργασιακών δικαιωμάτων στηριζόμενη σε μια μακροχρόνια εταιρική σχέση: τον Μάιο του 2017 η χώρα αυτή εγγράφηκε επιτυχώς στο σύστημα προτιμήσεων ΣΓΠ+. Η Επιτροπή, προκειμένου να εδραιώσει την προσέγγιση αυτή, δημοσίευσε τον Ιούλιο έγγραφο σχετικό με την εφαρμογή και την **επιβολή των διατάξεων περί βιώσιμης ανάπτυξης**⁶, με το οποίο ξεκίνησε δημόσια

⁶ Ανεπίσημο έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής, Κεφάλαια σχετικά με το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη (TSD) στις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) της ΕΕ, 11 Ιουλίου 2017: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/july/tradoc_155686.pdf

συζήτηση με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με το ερώτημα αν τα υφιστάμενα κεφάλαια για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη ανταποκρίνονται στις προσδοκίες και τι θα μπορούσε να τα βελτιώσει.

Η ΕΕ εποπτεύει τα θεμελιώδη δικαιώματα κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων και αναστέλλει τις συνομιλίες όταν υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες, όπως συνέβη με την Ταϊλάνδη. Οι ΣΕΣ περιέχουν **ρήτρες αναθεώρησης**, για να εξασφαλίζεται η πλέον αποτελεσματική προσέγγιση: η ΕΕ και ο Καναδάς θα επανεξετάσουν τις διατάξεις επιβολής της CETA που αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη, όταν η συμφωνία θα εφαρμοστεί προσωρινά στις 21 Σεπτεμβρίου.

Ακόμα, η ΕΕ έχει επικαιροποιήσει τον σχετικό κανονισμό για να **εμποδίσει τις εξαγωγές εμπορευμάτων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για θανατική ποινή ή βασανιστήρια**. Επικαιροποιήθηκαν οι κατάλογοι των προϊόντων και προστέθηκαν ορισμένες υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων η μεσιτεία. Αυτός ο αναθεωρημένος κανονισμός θα αποτελέσει τη βάση για συνομιλίες με τις χώρες-εταίρους στο πλαίσιο **παγκόσμιας συμμαχίας**, κατά τις οποίες η Επιτροπή θα παροτρύνει τις χώρες αυτές να αναπτύξουν παρόμοιες πολιτικές περιορισμού του εμπορίου, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των αγορών σε παγκόσμιο επίπεδο γι' αυτού του είδους τα προϊόντα. Η παγκόσμια συμμαχία —για την οποία έπαιξε καθοριστικό ηγετικό ρόλο η ΕΕ σε συνεργασία με την Αργεντινή και τη Μογγολία— συγκροτήθηκε στη Νέα Υόρκη, στο πλαίσιο του ΟΗΕ, τον Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους και θα χρησιμεύσει για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διευκόλυνση και επιτάχυνση των διαδικασιών όταν νέα προϊόντα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη θανατική ποινή και τα βασανιστήρια εμφανίζονται στις αγορές.

Ο κανονισμός για τα ορυκτά από περιοχές συγκρούσεων μειώνει τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ορισμένες από τις πιο ευάλωτες περιοχές του κόσμου

Μια νέα νομοθετική πράξη της ΕΕ, η οποία εκδόθηκε τον Μάιο του 2017, θα σταματήσει την εξαγωγή ορυκτών και μετάλλων από περιοχές συγκρούσεων στην ΕΕ. Υποχρεώνει τις εταιρείες της ΕΕ στην αλυσίδα εφοδιασμού να εξασφαλίζουν ότι εισάγουν μέταλλα και ορυκτά (χρυσό, κασσίτερο, βολφράμιο και ταντάλιο) μόνο από υπεύθυνες πηγές και όχι από πηγές που μπορεί να χρηματοδοτούν τη βία ή να οδηγούν σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο εν λόγω κανονισμός δείχνει πώς μια εταιρική σχέση για τη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού μπορεί να διευκολύνει την ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων μέσω του εμπορίου, ενώ παράλληλα γίνονται σεβαστά τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας.

Βασίζομενη σε αυτή την επιτυχία, η ΕΕ προτείνει αυτοτελή άρθρα σχετικά με την **υπεύθυνη διαχείριση της αλυσίδας εφοδιασμού** στις διεξαγόμενες διαπραγματεύσεις. Ήδη οι ΣΕΣ —όπως αυτή με το Βιετνάμ— περιέχουν αρχές για την εταιρική κοινωνική ευθύνη, οι οποίες βασίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις που έχουν διατυπώσει ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και η Παγκόσμια Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ). Η Επιτροπή παροτρύνει επίσης τις εταιρείες να υποβάλλουν προαιρετικά μη χρηματοοικονομικές εκθέσεις. Η ΕΕ συνεργάζεται δραστήρια με άλλες χώρες και άλλους διεθνείς παράγοντες για να ενισχύσει τα υπάρχοντα μέσα και να προωθήσει παρόμοιες προσεγγίσεις. Για παράδειγμα, η ΕΕ συμμετέχει στο σύμφωνο βιωσιμότητας του Μπαγκλαντές και συνεργάζεται **με τον ΟΟΣΑ με στόχο αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας στον τομέα της ένδυσης**.

Η ΕΕ εξακολουθεί να διερευνά νέες δυνατότητες, ώστε η εμπορική πολιτική να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανησυχίες των πολιτών. Η Επιτροπή υλοποιεί τη δέσμευσή της να διαπραγματεύεται διατάξεις **για την καταπολέμηση της διαφθοράς** στο εμπόριο και τις επενδύσεις και έχει συντάξει ένα φιλόδοξο σχέδιο κειμένου, το οποίο είναι έτοιμο να υποβληθεί στο πλαίσιο μελλοντικών διαπραγματεύσεων, **αρχής γενομένης από το Μεξικό και τη Χιλή**.

Η εξέταση της **ισότητας των φύλων** θα βοηθούσε στο να εξασφαλιστεί ότι όλοι θα επωφεληθούν από το εμπόριο, ενώ παράλληλα θα μεγιστοποιούσε τα συνολικά οφέλη από τις εμπορικές ευκαιρίες. Η Επιτροπή διερευνά τρόπους αξιοποίησης των υφιστάμενων διατάξεων κατά των διακρίσεων και υποστήριξης των καίριων κλάδων και οικονομικών παραγόντων για την οικονομική χειραφέτηση των γυναικών, όπως π.χ. οι ΜΜΕ. Η καλύτερη κατανόηση του αντικτύπου που έχουν τα εμπορικά μέσα στην ισότητα των φύλων αποτελεί καθοριστικό βήμα. Για τον σκοπό αυτό, η εκτίμηση των επιπτώσεων που έχουν οι εμπορικές δραστηριότητες στα φύλα —η οποία διενεργήθηκε στο πλαίσιο των τελευταίων εκτιμήσεων επιπτώσεων, των εκτιμήσεων επιπτώσεων στην αειφορία και των εκ των υστέρων αξιολογήσεων— συμπληρώθηκε από ειδική μελέτη της Επιτροπής σχετικά με τη συμμετοχή των γυναικών στις εξαγωγές, η οποία δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο⁷.

Οι ιδέες που διατυπώθηκαν στο Διεθνές Φόρουμ για τις Γυναίκες και το Εμπόριο, το οποίο πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο στις Βρυξέλλες, καθώς και η συνεργασία που ξεκίνησε στο πλαίσιο αυτό με σχετικούς διεθνείς παράγοντες —συμπεριλαμβανομένων του ΠΟΕ, του Διεθνούς Κέντρου Εμπορίου και άλλων— θα τροφοδοτήσουν τη μελλοντική πολιτική και τις διαπραγματεύσεις, **αρχής γενομένης από τις διαπραγματεύσεις με τη Χιλή**. Η ενισχυμένη έμφαση στη συνιστώσα του φύλου όσον αφορά το χωρίς αποκλεισμούς εμπόριο, βασίζεται στη νέα ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη και προωθεί τη δέσμευση της Επιτροπής να αντιμετωπίσει τα ζητήματα της ισότητας των φύλων ως μέρος της επανεξέτασης της στρατηγικής «Βοήθεια για το Εμπόριο». Αυτή η έμφαση θα εξακολουθήσει να αντανακλάται σε όλες τις θέσεις της Επιτροπής, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της προσεχούς υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ τον Δεκέμβριο.

Η προώθηση, αφενός, προτύπων βιώσιμης παραγωγής και, αφετέρου, **συστημάτων δίκαιου και ηθικού εμπορίου και σχεδίων εξασφάλισης της βιωσιμότητας** αυξάνει την εμπιστοσύνη των **καταναλωτών** στα προϊόντα που αγοράζουν στην ΕΕ. Η Επιτροπή εξακολουθεί να εργάζεται για την προώθηση των σχεδίων και συστημάτων αυτών μέσα από δράσεις ευαισθητοποίησης τόσο εντός της ΕΕ όσο και με τις χώρες-εταίρους και στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ. Το δίκαιο και ηθικό εμπόριο συζητείται τακτικά με τους εταίρους μας στο πλαίσιο της εφαρμογής των ΣΕΣ, και θα συμπεριληφθεί στη φετινή επανεξέταση της στρατηγικής «Βοήθεια για το Εμπόριο». Η Επιτροπή συνεργάζεται με το Διεθνές Κέντρο Εμπορίου για τη χρηματοδότηση μελέτης σχετικά με το ηθικό εμπόριο, ενώ το βραβείο «Πόλη της ΕΕ για το δίκαιο και ηθικό εμπόριο» αναμένεται να θεσπιστεί το 2018.

Η εμπορική πολιτική που βασίζεται σε αξίες είναι αποτελεσματικότερη εάν **είναι συμπληρωματική ως προς άλλες πολιτικές και μέσα της ΕΕ**, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης. Η απλούστευση των κανόνων καταγωγής για τα εμπορεύματα που

⁷ Chief Economist Note, http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/june/tradoc_155632.pdf

προέρχονται από την Ιορδανία βοήθησε άμεσα την οικονομική ένταξη των Σύριων προσφύγων στην Ιορδανία, γεγονός που συνάδει με το ενωσιακό πλαίσιο εταιρικής σχέσης για τη μετανάστευση του 2016. Η φετινή επανεξέταση της στρατηγικής «**Βοήθεια για το εμπόριο**» υποστηρίζει τη βιωσιμότητα και συμβάλλει στην εφαρμογή των ΣΕΣ, των συμφωνιών οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) και του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων, αντικατοπτρίζοντας έτσι τη νέα ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη. Ακόμα, η Επιτροπή ενώνει τις δυνάμεις της με οργανώσεις όπως η ΔΟΕ και κατευθύνει τα κονδύλια του μέσου εταιρικής σχέσης της ΕΕ σε στοχευμένα σχέδια ανάπτυξης ικανοτήτων για την προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

V. ΔΙΑΦΑΝΗΣ ΧΑΡΑΞΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ

Για να εξασφαλιστεί ότι το εμπόριο ωφελεί τους πάντες, η αποτελεσματική εμπορική πολιτική πρέπει επίσης να είναι υπεύθυνη, ανοικτή και χωρίς αποκλεισμούς. Η διαφάνεια είναι **ευθύνη όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, όλων των κρατών μελών και όλων των εθνικών κοινοβουλίων**. Όλοι διαδραματίζουν τον ρόλο τους κατά τη διαπραγμάτευση και έγκριση των εμπορικών συμφωνιών, και συνεπώς όλοι μοιράζονται την ευθύνη της **ενημέρωσης και της διαβούλευσης**.

Η Επιτροπή έχει δεσμευθεί για τη διεξαγωγή των εμπορικών διαπραγματεύσεων με διαφάνεια

Η ΕΕ τώρα δημοσιεύει τακτικά τις διαπραγματευτικές προτάσεις και τις εκθέσεις των γύρων διαπραγματεύσεων. Η Επιτροπή παροτρύνει συστηματικά τα κράτη μέλη να συζητούν τις προτεινόμενες οδηγίες διαπραγμάτευσης με τα εθνικά κοινοβούλια και να τις δημοσιεύουν αμέσως μόλις αυτές εγκριθούν. Σύντομα το κοινό θα μπορεί να διαβάσει, π.χ., την εντολή για τη συμφωνία με την Ιαπωνία, με βάση τις προηγούμενες δημοσιεύσεις για την TTIP, τη CETA και την TiSA.

Επιπλέον, καθώς η αποτελεσματική εμπορική πολιτική πρέπει να είναι διαφανής, η Επιτροπή αποφάσισε να κάνει ένα ακόμα βήμα και να **δημοσιεύει στο εξής τις συστάσεις της για οδηγίες διαπραγμάτευσης**, ακολουθώντας έτσι την πρακτική που καθιερώθηκε για τις διαπραγματεύσεις δυνάμει του άρθρου 50. Η δημοσίευση των οδηγιών διαπραγμάτευσης, ξεκινώντας σήμερα με εκείνες για την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία, σημαίνει επίσης ότι οι οδηγίες αυτές διαβιβάζονται αυτόματα στα εθνικά κοινοβούλια παράλληλα με την υποβολή τους στο Συμβούλιο για διαβουλεύσεις, όπως γίνεται με οποιαδήποτε άλλη πρόταση της Επιτροπής, γεγονός που επιτρέπει έναν εξ αρχής δημόσιο διάλογο χωρίς αποκλεισμούς σχετικά με τις διαπραγματευτικές προτάσεις της ΕΕ. Αυτό θα διευκολύνει επίσης τον διάλογο περί εμπορικών συμφωνιών που πρέπει να ανοίξουν οι κυβερνήσεις σε κάθε κράτος μέλος. Για να διαμορφωθεί διαφανής και χωρίς αποκλεισμούς εμπορική πολιτική, είναι απαραίτητο να συμμετάσχει, ήδη από τα πρώτα στάδια, ευρύ φάσμα εθνικών συνιστωσών των κυβερνήσεων των κρατών μελών.

Από τον Οκτώβριο του 2015 τα κείμενα αυτά είναι διαθέσιμα στις ειδικές **ιστοσελίδες «Διαφάνεια στην πράξη»**, μαζί με άλλα έγγραφα που αφορούν τις διαπραγματεύσεις. Ταυτόχρονα, ορισμένες προτάσεις, όπως οι προσφορές πρόσβασης στην αγορά, πρέπει στην αρχή να παραμένουν εμπιστευτικές, ώστε η ΕΕ να διατηρεί τη διαπραγματευτική της ισχύ. Όταν ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις, δημοσιεύεται το πλήρες κείμενο –πριν ακόμη να ξεκινήσει η νομική εξέταση και οι διαδικασίες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Τα κείμενα για τη CETA και για τις συμφωνίες με το Βιετνάμ και την Ιαπωνία αποτελούν πρόσφατα σχετικά παραδείγματα.

Επίσης, η Επιτροπή έχει αυξήσει τη **διαφάνεια όσον αφορά τις έρευνες εμπορικής άμυνας**. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα «TRON» επιτρέπει στα μέρη οποιασδήποτε νέας έρευνας να έχουν άμεση πρόσβαση στον πλήρη ανοικτό φάκελο. Συνοπτικές περιλήψεις όλων των καταγγελιών, συμπεριλαμβανομένων των επανεξετάσεων, βρίσκονται στη διάθεση του ευρέος κοινού.

Η Επιτροπή αυτή τη στιγμή **εργάζεται δραστήρια για να ωθήσει τη διαφάνεια πέρα από την απλή ανταλλαγή πληροφοριών**. Η χάραξη πολιτικής που πράγματι δεν θα δημιουργεί

αποκλεισμούς απαιτεί την ενεργό συμμετοχή ευρέος φάσματος ενδιαφερόμενων μερών. Για να είναι οι πληροφορίες όχι μόνο διαθέσιμες αλλά και **πιο προσβάσιμες**, η Επιτροπή παρέχει πρόσθετο επεξηγηματικό υλικό όπου χρειάζεται, ως συμπλήρωμα των δημοσιευμένων κειμένων των διαπραγματεύσεων. Ακόμα, η Επιτροπή δημοσιεύει —στο διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως στην ειδική διαδικτυακή πύλη «Let's Talk Trade» (Ας μιλήσουμε για το εμπόριο) ή στους διαδραστικούς χάρτες εταιρειών από ολόκληρη την ΕΕ που εξάγουν στους εμπορικούς μας εταίρους («Η CETA στην πόλη σας») — ενημερωτικά δελτία, στατιστικά στοιχεία και πληθώρα άλλων πληροφοριών, ώστε να ενθαρρύνει τη διεξαγωγή τεκμηριωμένης πολιτικής συζήτησης, βασισμένης στην ορθή ενημέρωση.

Η Επιτροπή εξακολουθεί να **συμβουλευτείται συστηματικά το κοινό**, ώστε όλες οι διατυπωθείσες γνώμες να τροφοδοτούν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και να βοηθούν την ΕΕ να ανταποκρίνεται στις ανησυχίες των πολιτών. Για παράδειγμα, η **προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την προστασία των επενδύσεων και την επίλυση των επενδυτικών διαφορών** αναδιαμορφώθηκε ύστερα από δημόσιες διαβουλεύσεις. Ως μέρος της έμφασης στη διαφανή και χωρίς αποκλεισμούς χάραξη πολιτικής, η Επιτροπή θα συγκροτήσει **συμβουλευτική ομάδα για τις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ**, η οποία θα παρέχει συμβουλές σχετικά με τις εμπορικές διαπραγματεύσεις της ΕΕ και την εφαρμογή των συμφωνιών. Μέσω της ομάδας αυτής, η Επιτροπή θα προσεγγίσει διάφορες οπτικές γωνίες και απόψεις επί του εμπορίου από ευρωπαϊκές οργανώσεις όπως οργανώσεις των εργοδοτών, συνδικαλιστικές οργανώσεις, αντιπροσωπευτικούς συλλόγους, ενώσεις καταναλωτών και άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Οι **αξιολογήσεις** (εκτιμήσεις επιπτώσεων, εκτιμήσεις επιπτώσεων στην αειφορία και εκ των υστέρων αναλύσεις) έχουν ενισχυθεί, όπου αυτό είναι δυνατό, εμπλέκοντας τα ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ των οποίων και τους κοινωνικούς εταίρους, σε μεγαλύτερο βαθμό: ειδικότερα, οι εκτιμήσεις εμβαθύνουν περισσότερο στους τομείς της προστασίας των καταναλωτών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει και βοηθά ενεργά τη **συζήτηση και τον διάλογο σχετικά με την εμπορική πολιτική**, είτε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στα κοινοβούλια των κρατών μελών, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ή στην ευρύτερη κοινωνία των πολιτών. Ο στόχος είναι να διεξάγεται ευρεία πολιτική συζήτηση που να υπερβαίνει το επίπεδο των ειδημόνων σε θέματα εμπορίου. Η επίτροπος κ. Malmström, από τότε που ανέλαβε το χαρτοφυλάκιο του εμπορίου, έχει ήδη επισκεφθεί τα εθνικά κοινοβούλια σχεδόν όλων των κρατών μελών της ΕΕ, και έχει λάβει μέρος σε δημόσιες συζητήσεις με τους πολίτες. Επίσης, το φόρουμ **διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών** συνεδριάζει τακτικά στις Βρυξέλλες, όπως τον Μάιο του τρέχοντος έτους, όπου η Επίτροπος ενημέρωσε προσωπικά τους συμμετέχοντες σχετικά με τις διαπραγματεύσεις με την Ιαπωνία και το μέλλον της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ. Στο πλαίσιο των ΣΕΣ, η ΕΕ διαπραγματεύεται διατάξεις οι οποίες προσδίδουν στην κοινωνία των πολιτών της ΕΕ αλλά και των χωρών-εταίρων της επίσημο ρόλο, δηλ. **να παρακολουθούν την εφαρμογή των διατάξεων περί βιώσιμης ανάπτυξης που περιλαμβάνονται στις εμπορικές συμφωνίες**. Σε μελλοντικές διαπραγματεύσεις, θα προταθεί η επέκταση αυτής της εποπτείας σε όλες τις διατάξεις των ΣΕΣ.

VI. ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΤΑΙΡΩΝ ΑΠ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ο ΠΟΕ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην εμπορική πολιτική της ΕΕ και στις διαπραγματεύσεις, όπως υπογράμμισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2017⁸. Η ΕΕ πιστεύει ότι το πολυμερές εμπορικό σύστημα που βασίζεται σε κανόνες έχει ουσιαστική σημασία για την άσκηση αποτελεσματικής και δίκαιης εμπορικής πολιτικής, η οποία να ωφελεί όλους τους πολίτες σε όλες τις χώρες. Το καθημερινό έργο του ΠΟΕ όσον αφορά την παρακολούθηση, τη διαφάνεια, την επιβολή των κανόνων και τη διαμεσολάβηση είναι πολύτιμο και θα μπορεί πάντοτε να υπολογίζει στην ενεργό συμμετοχή της ΕΕ. Παρά ταύτα, πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες ώστε να εξασφαλιστεί ότι ο ΠΟΕ λειτουργεί πλήρως ως κανονιστικό όργανο το οποίο καθοδηγεί την παγκόσμια ατζέντα διακυβέρνησης.

Η συμφωνία για τη διευκόλυνση του εμπορίου και η επέκταση της συμφωνίας για την τεχνολογία των πληροφοριών —για την επίτευξη των οποίων η ΕΕ διαδραμάτισε καίριο διαμεσολαβητικό ρόλο— σημειώνουν σημαντική πρόοδο στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Τα παραδείγματα αυτά δείχνουν ότι για να παραχθεί ουσιαστικό αποτέλεσμα, τα μέλη του ΠΟΕ — και ιδίως οι αναδυόμενες χώρες— πρέπει να **είναι έτοιμα να συνεισφέρουν ουσιαστικά στο σύστημα**. Η διαπραγματευτική ατζέντα του ΠΟΕ πρέπει να είναι δυναμική και να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και προσδοκίες των εμπόρων. Πρέπει να εξεταστεί ευρύ φάσμα ζητημάτων, ώστε να εναρμονιστούν τα εργαλεία του ΠΟΕ με την πραγματικότητα του παγκόσμιου εμπορίου και να διαμορφωθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού.

Από την υπουργική διάσκεψη του Ναϊρόμπι τον Δεκέμβριο του 2015, η ΕΕ έχει διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην **αναδιαμόρφωση της διαπραγματευτικής ατζέντας του ΠΟΕ**, υποβάλλοντας καινοτόμες προτάσεις για τον περιορισμό της χρήσης στρεβλωτικών γεωργικών και αλιευτικών επιδοτήσεων, την προώθηση της διαφάνειας στις βιομηχανικές επιδοτήσεις, τη δημιουργία νέων και ιδιαίτερα αναγκαίων κανόνων για το ηλεκτρονικό εμπόριο ή την επίτευξη συμφωνίας όσον αφορά τις εγχώριες κανονιστικές ρυθμίσεις. Η ΕΕ προωθεί επίσης, από κοινού με άλλα μέρη, προτάσεις για την ευκολότερη συμμετοχή των ΜΜΕ στο διεθνές εμπόριο και για την προώθηση της ισότητας των φύλων, ενώ συμμετέχει δραστήρια σε διάλογο για τη διευκόλυνση των επενδύσεων με σκοπό την ανάπτυξη.

Εν όψει της υπουργικής διάσκεψης στο Μπουένος Άιρες αργότερα εντός του έτους, η ΕΕ εντείνει τις συζητήσεις με άλλα μέλη του ΠΟΕ σχετικά με τον **εκσυγχρονισμό των κανόνων του παγκόσμιου εμπορίου** και την ανάκτηση της υπεροχής του ΠΟΕ όσον αφορά τη θέσπιση κανόνων. Η ΕΕ θα επιδιώξει να επιτύχει πολυμερείς λύσεις, ενώ, όπου χρειάζεται, θα πρέπει να διερευνηθούν περαιτέρω και οι πλειομερείς προσεγγίσεις —με ισχυρή προτίμηση για λύσεις ανοικτής πλατφόρμας, οι οποίες θα είναι πλήρως ενταγμένες στο πλαίσιο του ΠΟΕ.

Οι **διμερείς σχέσεις** της ΕΕ μπορούν να παράσχουν περισσότερο φιλόδοξη στήριξη στο πολυμερές σύστημα που βασίζεται σε κανόνες. Αυτή η θεώρηση είναι ιδιαίτερη σκόπιμη όταν αφορά τη σχέση μεταξύ της ΕΕ και των δύο μεγαλύτερων εμπορικών εταίρων της, τις **Ηνωμένες Πολιτείες (ΗΠΑ)** και την **Κίνα**. Δεδομένης της επιρροής που έχει το συνδυασμένο οικονομικό τους βάρος στην παγκόσμια διακυβέρνηση, οι σχέσεις αυτές πρέπει να αξιοποιούνται στο μέγιστο για να οδηγήσουν σε προοδευτικούς και ανοικτούς κανόνες για το διεθνές εμπόριο.

⁸ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 23 Ιουνίου 2017 (EUCO 8/17), παράγραφος 16.

Αυτή τη στιγμή έχουν διακοπεί οι συνομιλίες για την TTIP, αλλά οι **ΗΠΑ** παραμένουν η μεγαλύτερη εξαγωγική αγορά της ΕΕ και βασικός της σύμμαχος. Η σύγκλιση ΕΕ-ΗΠΑ όσον αφορά τις υψηλές φιλοδοξίες και τις καίριες αντιλήψεις για την παγκόσμια διακυβέρνηση σε θέματα εμπορικών κανόνων ή τομέων όπως το κλίμα αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για οποιαδήποτε συμφωνία. Στο μεταξύ, η ΕΕ και οι ΗΠΑ διερευνούν τρόπους για την ενίσχυση της συνεργασίας όσον αφορά τις προκλήσεις του παγκόσμιου εμπορίου —όπως την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα— καθώς και συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για τη διευκόλυνση του διατλαντικού εμπορίου.

Η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα αποτελεί πρόβλημα, ιδίως στην οικονομία της **Κίνας**, και οι επιπτώσεις της μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά μόνο μέσω της διεθνούς οικονομικής διακυβέρνησης —όπως π.χ. την αντιμετώπιση επειγόντων προβλημάτων στον τομέα της χαλυβουργίας στο πλαίσιο του παγκόσμιου φόρουμ για την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα της χαλυβουργίας, που συστάθηκε από την G20 και τα μέλη του ΟΟΣΑ. Σ' αυτή την περίπτωση, η ΕΕ διαδραμάτισε καίριο ρόλο στη διαπραγμάτευση μιας σειράς δεσμεύσεων για τη μείωση της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας χάλυβα, κυρίως με την κατάργηση επιδοτήσεων που προκαλούσαν στρεβλώσεις στην αγορά και άλλων κρατικών ενισχύσεων. Η ΕΕ συνεργάζεται με την Κίνα με σκοπό την ενεργό συμμετοχή της σε πολυμερείς εμπορικές δομές, ανάλογες με το βάρος της Κίνας μέσα στο σύστημα και με τα οφέλη που αποκομίζει από αυτό. Στη διμερή σχέση, η ΕΕ χρησιμοποιεί όλα τα διαθέσιμα μέτρα για να αντιμετωπίσει τις κινεζικές πολιτικές που υπονομεύουν τους ισότιμους όρους ανταγωνισμού για όλους τους παραγωγούς και τους εμπόρους, όπως τις αθέμιτες επιδοτήσεις και την εκτεταμένη στήριξη των εξαγωγών. Η ΕΕ, επιδιώκοντας την αμοιβαιότητα, διαπραγματεύεται επενδυτική συμφωνία με την Κίνα.

Η διαπραγματευτική στρατηγική της ΕΕ προσαρμόζεται τόσο στις οικονομικές όσο και στις πολιτικές αλλαγές και αξιοποιεί τις νέες ευκαιρίες. Το πεδίο της διμερούς δέσμευσης της ΕΕ διευρύνθηκε περαιτέρω, ιδίως όσον αφορά τους μελλοντικούς μοχλούς ανάπτυξης στην Ασία και τη Λατινική Αμερική. Στη Λατινική Αμερική, οι συνομιλίες σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της συμφωνίας με το **Μεξικό** και οι διαπραγματεύσεις με τη **Mercosur** προχωρούν με ταχείς ρυθμούς. Από τότε που δρομολογήθηκε η στρατηγική «Εμπόριο για όλους», έχουν ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με την **Ινδονησία** και τις **Φιλιππίνες**, ενώ οι διαπραγματεύσεις με τη **Μαλαισία** και την **Ταϊλάνδη** είναι έτοιμες για επανεκκίνηση όταν εμφανιστούν οι κατάλληλες συνθήκες. Οι διαπραγματεύσεις με την **Ινδία** ξεκίνησαν το 2007 και ο τελευταίος επίσημος κύκλος πραγματοποιήθηκε το 2013. Η ΕΕ ετοιμάζεται να ξεκινήσει επενδυτικές διαπραγματεύσεις με το **Χονγκ Κονγκ** και με την **Ταϊβάν**.⁹ Στο μέλλον, η υπάρχουσα ΣΕΣ με την **Κορέα** θα μπορούσε να συμπληρωθεί με επενδυτικές συνομιλίες.

Στη γειτονία της ΕΕ διεξάγονται σήμερα διαπραγματεύσεις με την **Τυνησία**, ενώ οι αντίστοιχες διαπραγματεύσεις με το **Μαρόκο** θα μπορούσαν να ξεκινήσουν εκ νέου σύντομα. Στο πλαίσιο συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας έχουν αρχίσει διαπραγματεύσεις με το **Αζερμπαϊτζάν**, γεγονός που προωθεί τη δέσμευση της ΕΕ για την ανατολική εταιρική σχέση. Στα τέλη του 2016 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγιών διαπραγμάτευσης στο Συμβούλιο με αντικείμενο τον εκσυγχρονισμό της τελωνειακής ένωσης με την **Τουρκία**.

⁹ Το χωριστό τελωνειακό έδαφος Ταϊβάν, Πένγκου, Κίνμεν και Μάτσου.

Η ΕΕ εξακολουθεί να υποστηρίζει τα σχέδια περιφερειακής ολοκλήρωσης των εταίρων μας και εξετάζει τις δυνατότητες για βαθύτερες εμπορικές σχέσεις π.χ. με τον **Σύνδεσμο κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας** ή με αφρικανικές πρωτοβουλίες περιφερειακής ολοκλήρωσης. Η ΕΕ και η Αφρικανική Ένωση συνεργάζονται με σκοπό να καθορίσουν κατευθυντήριες αρχές για τη χάραξη πολιτικής σε θέματα επενδύσεων.

Η Επιτροπή, με το βλέμμα στραμμένο προς το μέλλον, πρότεινε πρόσφατα οδηγίες διαπραγμάτευσης για την έναρξη διαπραγματεύσεων με τη **Χιλή**, ενώ σήμερα προτείνει ανάλογες οδηγίες για την **Αυστραλία** και τη **Νέα Ζηλανδία**.

VII. Συμπέρασμα

Κατά τα δύο πρώτα έτη εφαρμογής της στρατηγικής «Εμπόριο για όλους» σημειώθηκε σημαντική πραγματική πρόοδος προς μια αποτελεσματική, διαφανή και υπεύθυνη εμπορική πολιτική, η οποία να ανταποκρίνεται στις οικονομικές προκλήσεις και να αξιοποιεί τις ευκαιρίες. Η ΕΕ διαμορφώνει τους κανόνες του παγκόσμιου εμπορίου συνάπτοντας προοδευτικές και καινοτόμες συμφωνίες, όπως καταδεικνύεται από τις συμφωνίες με τον Καναδά και την Ιαπωνία.

Ωστόσο, το έργο αυτό δεν έχει ολοκληρωθεί και θα συνεχιστεί. Η Επιτροπή οφείλει να οδηγήσει τις εν εξελίξει εργασίες σε επιτυχή ολοκλήρωση: πρώτον, με την προσεκτική εφαρμογή των συμφωνιών που έχουν συναφθεί, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι νέες ευκαιρίες παράγουν ουσιαστικά οφέλη στην πράξη· δεύτερον, η ΕΕ θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει τη στρατηγική της για σύγχρονους κανόνες, κατάλληλους για το εμπόριο του 21ου αιώνα, στις διεξαγόμενες διαπραγματεύσεις εντός του ΠΟΕ καθώς και με τους διμερείς εταίρους της. Επίσης, η ΕΕ μπορεί να αντλήσει διδάγματα από την πρακτική εφαρμογή, για να επικαιροποιήσει και να προσαρμόσει τη δράση της· η διαδικασία αυτή οδηγεί στην εξέταση, για παράδειγμα, της δυνατότητας επιβολής διατάξεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Τέλος, η εμπορική πολιτική θα διερευνήσει νέους τομείς όπως την ισότητα των φύλων.

Η Επιτροπή προσβλέπει στη συνεργασία με το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την περαιτέρω εφαρμογή της στρατηγικής, εξασφαλίζοντας έτσι ότι η εμπορική πολιτική της ΕΕ θα εξακολουθεί να λειτουργεί προς όφελος όλων, στην Ευρώπη και πέραν αυτής.